ПРАМОВА тав. КАВАЛЁВА

(Старшыня СНК БССР)

Таварышы, перыяд ад 16 да 17 з'езда КП(б)Б характарызуецца вялікімі поспехамі, якія дасягнуты нашай партыяй пад кіраўніцтвам Цэнтральнага Камітэта ВКП(б) пры асабістай дапамозе таварыша Сталіна.

Я хачу спыніцца на пытаннях ліквідацыі вынікаў шкодніцтва ў асноўных галінах народнай гаспадаркі: прамысловасці, энергетыцы, капітальным будаўніцтве і сельскай гаспадарцы.

У галіне прамысловасці шкодніцтва ішло па лініі стварэння дыспрапорцыі паміж вытворчай магутнасцю прадпрыемстваў і планам вытворчасці, па лініі зрыву механізацыі вытворчых працэсаў, зрыву выканання плана па асартыменту, па якасных паказальніках плана, тармажэння стаханаўскага руху і заблытвання сістэмы зарплаты. Усё гэта мела мэтай выклікаць незадавальненне рабочых.

У Наркаммясцпроме шкодніцтва больш за ўсё ахапіла прамысловасць будматэрыялаў, цагельную, чарапічную і вапняную вытворчасці.

Цагельныя заводы будаваліся там, дзе няма для іх сыравіннай базы. Знарок ствараўся разрыў паміж абпалам і сушкай цэглы, у выніку чаго атрымліваўся выключна высокі процант браку. Такое становішча прывяло да надзвычай цяжкага фінансавага стану прамысловасці будматэрыялаў, страты якой за 1937 год складаюць 7.333 тысячы рублёў.

Нам прышлося закрыць некалькі цагельных заводаў, якія не забяспечаны належнай сыравіннай базай. У Менску і Магілеве будуюцца цэхі сухога прэсавання, абсталёваныя па апошняму слову тэхнікі. Яны дадуць у год 25 мільёнаў штук цэглы высокай якасці. Намечаны і іншыя мерапрыемствы, якія павінны забяспечыць хутчэйшую ліквідацыю вынікаў шкодніцтва.

Многа нашкодзілі ворагі народа ў тарфяной прамысловасці.

Яны імкнуліся сарваць развіццё тарфяной прамысловасці БССР, яе механізацыю. Яны з года ў год змяншалі плошчу здабычы торфу, няправільна геаграфічна размяшчалі торфзаводы, адрываючы паліўную базу ад спажыўца.

Віцебск, напрыклад, гэты асноўны прамысловы цэнтр Беларусі, не мае ні аднаго торфзавода і карыстаецца торфам з саматужных прадпрыемстваў. Такое-ж становішча ў Гомелі, Бабруйску і інш. гарадах.

Сярод мерапрыемстваў па ліквідацыі вынікаў шкодніцтва Соўнарком прадугледзіў асваенне 30.700 гектараў тарфяных балот і арганізацыю на гэтай плошчы торфзаводаў.

Аднак, трэба прызнаць, што Соўнарком Беларусі і ЦК КП(б)Б далёка не ўсё яшчэ зрабілі для навядзення парадку ў тарфяной прамысловасці.

Выкананне плана торфаздабычы ідзе нездавальняюча. Асноўная прычына гэтага ў нястачы рабочай сілы. Асобныя работнікі райвыканкомаў безадказна адносяцца да выканання нарадаў Соўнаркома па арганізаванаму набору рабочай сілы. Гэта адносіцца да Ельскага, Даманавіцкага, Чавускага, Чашніцкага, Будакашалеўскага, Шклоўскага, Касцюковіцкага, Сіроцінскага, Мехаўскага і іншых раёнаў. Рашэнне Соўнаркома Саюза аб прадастаўленні ільгот калгаснікам, якія ідуць на торфараспрацоўкі, у радзе месц скажаецца.

Партыйныя і профсаюзныя арганізацыі абавязаны разгарнуць масава-выхаваўчую работу на торфараспрацоўках, узначаліць сацыялістычнае спаборніцтва, стаханаўскі рух.

Энергетыка стала вузкім месцам у народнай гаспадарцы рэспублікі. За дзве пяцігодкі магутнасць электрастанцый вырасла на 40 проц., у той час, як прамысловасць за гэты перыяд вырасла ў два—два з паловай разы. Такая дыспрапорцыя не выпадковая. Яна была створана ворагамі народа для таго, каб затармазіць далейшы рост прамысловасці.

ЦК КП(б)Б і СНК БССР вызначылі рад практычных мерапрыемстваў для ліквідацыі прарыву ў энергетычнай гаспадарцы. Галоўнае зараз — хутчэй пусціць у эксплаатацыю другую чаргу Белдрэс, што дасць магчымасць знішчыць недахоп электраэнергіі, які адчуваюць гарады Віцебск, Орша, Магілёў, а таксама дасць магчымасць уключыць у радыус абслугоўвання Белдрэса і іншыя гарады.

ЦК і СНК Беларусі ўзнята пытанне аб пабудове электрастанцыі на базе Васілевіцкага торфмасіва. Будаўніцтва гэтай станцыі будзе ажыццяўляцца ў дзве чаргі. Станцыя першай чаргі ў 25 тыс. кіловат павінна ўвайсці ў эксплаатацыю ў 1941 годзе. Яна забяспечыць электраэнергіяй паўднёвыя раёны нашай рэспублікі, вырашыць пытанне аб узняцці прамысловага, гаспадарчага і культурнага будаўніцтва Палескай вобласці.

У галіне капітальнага будаўніцтва шкодніцтва асабліва адчуваецца ў жыллёвым будаўніцтве. У парадку ліквідацыі вынікаў шкодніцтва Соўнарком Беларусі ў гэтым годзе адпусціў на жыллёвае будаўніцтва 22 мільёны рублёў супроць 8 мільёнаў у мінулым годзе. У эксплаатацыю будзе здана 57 тыс. квадратных метраў жылплошчы.

Аб сельскай гаспадарцы. Тав. Волкаў у сваім дакладзе вельмі ясна і падрабязна выклаў стан сцягвання хутароў. Я павінен дадаць, што да гэтага часу раёны не вырашылі такой першаступеннай задачы, як адвод прысядзібных участкаў. Віна тут Наркамзема, які павінен гэтай справай кіраваць.

Некалькі слоў аб арганізацыі працы ў калгасах.

У 1937 годзе быў рад выпадкаў, калі асобныя калгаснікі не выпрацавалі ні аднаго працадня, а калгасы ў гэты час прыцягвалі з боку так званую наймовую рабочую сілу. Асабліва гэта мае месца ў Аршанскім раёне.

Недапушчальным з'яўляецца і тое, што калгасы з атрыманых за 1937 г. грашовых даходаў размеркавалі калгаснікам па працаднях усяго 38,2 проц. Гэта прывяло да зніжэння аплаты працадня.

Надзвычай нездавальняючы ход далейшай калектывізацыі сельскай гаспадаркі. Такое становішча нецярпіма. Мы павінны разгарнуць шырокую масавую работу, якая-б забяспечыла хутчэйшае аб'яднанне ўсіх аднаасобнікаў у калгасы.

Саюзны ўрад і ЦК ВКП(б) вельмі многа дапамагаюць Беларусі. Даволі сказаць, што ў гэтым годзе бюджэт нашай рэспублікі складае 1.167 мільёнаў рублёў — на 12 проц. вышэй мінулагодняга, план капіталаўкладанняў павялічан супроць 1937 года на 47 проц., а ўкладанні на культурнае будаўніцтва — на 22 проц.

Аказваючы такую вялікую дапамогу Беларусі, партыя і ўрад управе патрабаваць ад КП(б)Б большэвіцкай работы.

XVII з'езд КП(б)Б на падставе большэвіцкай крытыкі і самакрытыкі выявіць усе недахопы і наменіць канкрэтныя мерапрыемствы па далейшаму росту сацыялістычнай гаспадаркі і культуры Савецкай Беларусі, па ажыццяўленню гістарычных рашэнняў ЦК ВКП(б) і ўказанняў вялікага правадыра нашай партыі таварыша Сталіна. **(Доўгія апладысменты).**

ПРЭЗІДЭНЦКАЯ БІБЛІЯТЭКА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ